

ВІТАГЕННІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ У ВИЩОМУ ТЕХНІЧНОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ

ІВАНОВА О.С.

*Одеська державна академія технічного регулювання та якості,
м. Одеса, Україна*

Атмосфера актуалізації й переосмислення життя в Україні вимагає нового педагогічного осмислення та зміни парадигми у напрямі виховання й самовиховання творчої конкурентоздатної молоді. Компетентісно зорієнтоване навчання потребує інноваційних педагогічних і дидактичних підходів. Аналіз світового досвіду дозволяє визначити продуктивні компетентісно зорієнтовані технології: інтерактивні, проектні, дослідницькі, проблемні, розв'язання ситуативних завдань тощо. Однак, однією з головних освітніх проблем сучасності є невміння студентів самостійно навчатись. На наш погляд, результативними у такому випадку є вітагенні технології навчання.

Вітагенне навчання засноване на актуалізації життєвого досвіду особистості, її інтелектуально-психологічного потенціалу в освітніх цілях. Відтак, *життєвий досвід* - це інформація, що стала надбанням особистості, налагоджена в резервах довгострокової пам'яті, що знаходиться у стані постійної готовності до актуалізації в адекватних ситуаціях. Вона являє собою сплав думок, почуттів, учинків, прожитих людиною, які являють для неї самодостатню цінність. Випереджальна проекція навчання «запускає» когнітивно-діяльнісну функцію, яка має пропедевтичний характер і спонукає студентів до прогнозування результатів навчального процесу. Цей прийом активує уяву студентів, оскільки при цьому освітня проекція накладається на вітагенну внаслідок того, що визначаються шляхи подальшого пізнання, усвідомлюються професійні перспективи і напрями професійного самовдосконалення.

Актуалізацію *вітагенного досвіду* уважаємо голографічним підходом, який відображає певний процес чи об'єкт у багатовимірному (не менше трьох проекцій) просторі: *вітагенна проекція*, яку задає викладач, ставлячи завдання студентам перед викладанням нового матеріалу; цей процес йде за схемою: «студент-знання-викладач», і спрямовується на активізацію довготривалої пам'яті. І передбачає опанування «інформаційністю», що створює основу для сприйняття нового матеріалу за рахунок активізації тих знань, які створюють основу (фундамент) для нового матеріалу; *стерео-проекція* - це інформація, що йде від викладача, спирається на вже здобутий досвід студентів, її вектор:

«викладач-знання-студент». І, нарешті, *голографічна проекція* - це інформація, яку варто знаходити у різноманітних додаткових джерелах: вітагенному досвіді, інших знаннях, здобутих з книжок, ЗМІ, творах мистецтва і літератури, інтернет-джерелах тощо.

До вітагенних технологій з голографічним методом проекцій відносять:

1. *Ретроспективний аналіз життєвого досвіду*. В аспекті формування професійної ідентичності майбутнього фахівця такий аналіз доцільно використовувати шляхом обговорення сучасних світових тенденцій професії.

2. *Стартова актуалізація життєвого досвіду* студентів відповідає за актуалізацію нормативно-порівняльної функції, забезпечує діагностування уявлень майбутніх фахівців про ці знання, уміння, навички, які вони повинні отримати у виші з педагогіки, психології, філософії і напряму спеціалізації; при цьому доречно з'ясувати, наскільки чітко студенти уявляють собі майбутню професійну діяльність.

3. *Випереджальна проекція викладання* «запускає» когнітивно-діяльнісну функцію актуалізації освітнього процесу, яка має пропедевтичний характер і спонукає майбутніх фахівців заздалегідь уявляти те, про що буде йти мова, наприклад, на лекції. Цей прийом активує уяву, оскільки при цьому освітня проекція накладається на вітагенну внаслідок того, що визначаються шляхи подальшого пізнання, усвідомлюються професійні перспективи і напрями професійного самовдосконалення.

4. *Додаткове конструювання незавершеної освітньої моделі* особливо продуктивно впливає на активізацію творчого потенціалу особистості завдяки суспільно-соціальної функції процесу формування професійної ідентичності майбутнього фахівця, оскільки саме ця функція забезпечує його потребу у самореалізації.

5. *Використання вітагенних аналогій в освітніх проекціях* передбачає нестандартний підхід щодо професійної підготовки.

6. *Часова, просторова, змістовна синхронізація освітніх процесів* передбачає презентацію навчального матеріалу одночасно з розкриттям часових, просторових, змістовних зв'язків між фактами, подіями, явищами, що створюють голографічний ефект, дозволяючи подивитися на ту чи ту подію з різних точок зору, проаналізувати її як цілісне явище.

Таким чином, змістова синхронізація освітніх процесів та застосування вітагенних технологій навчання передбачає націленність освітнього процесу на підтримку індивідуального творчого розвитку майбутніх фахівців, створення умов для професійного саморозвитку й самореалізації та формування конкурентоспроможності на ринку праці.